№ 44.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 1. CZERWCA ROKU 1798. w PIĄTEK.

z Berlina dnia 26. Maja.

Na d. 24. Królowa Jmć a na d. 25. N. Pan wyiechali do *Królewca*. Dnia 30. Króleſtwo Jchmość maią być w *Gdańsku*, d. 5. Czerwca w *Królewcu*, d. 13. w *Warszawie*, d. 22. w *Wrocławiu*, a na d. 28. powrócić maią do *Berlina*.

z Londynu dnia 15. Maja.

Rząd wydał rozkazy na uzbroienie w *Margate* w naywiększym ſekrecie i iak nayspieszniey iedney eſkadry z 5. okrętow liniowych, 5. fregat, 8. szalup kanonierſkich, i dwóch bombardyerſkich, oprócz pewney liczby transportowych ſtatkow. Przeszło 4000. ludzi pod róznemi pozorami zgromadzonych, wsadzono na tę eſkadrę, która zoſtaie pod kommendą Kapitana *Popham*, i w tym momencie powinna ſię iuż znaydować na morzu. O tey taiemney wyprawie, tyſiączne czynią domyſły; naypodobnieyszy ieſt ten, iż ma w zamiarze zniszczenie szalupow kanonierſkich i ſtatkow przewozowych w iednym z portow *Francuzkiey* lub *Batawſkiey* Rzpltey. Powſzechne ieſt mniemanie, iż wyprawa ta zmierza przeciwko *Helvoetsluys*, lub *Fleſſingen*, gdzie *Batawowie* zgromadzili wielką liczbę ſtatkow gotowych na wypłynienie do *Francyi*; będzie także w zamiarze opanowanie wyspy *Walcheren*. — Fregata nasza *Lively* o 32. armatach zatoneła na brzegach *Hiszpańſkich* bliſko *Cadix*, ekwipaż tylko zoſtał uratowanym.—Fregata *Alkmena* wytrzymała bitwę przeciw trzem ſtatkom kanonierſkim *Hiszpańſkim*, i utraciła 50. ludzi w zabitych. —Kontr-Admirał *Orde* krąży z iedną eſkadrą przed portem *Cadix*, a Lord *St Vincent* z resztą flotty ſtanął w przylądku *Trafalgar*, dla oczekiwania na flottę *Tulońſką*.— Admirał *Onslow* powrócił do *Jarmouth* z swego krążenia nad brzegami *Hollandyi*.— Przy niektórych niewolnikach *Hollenderſkich*, którzy niedawno mieli być wymienieni, znaleziono rysunki fortyfikacyow w *Werſten* i *Chatham*.

Na dniu 12. Lord *Bridport* z większą częścią flotty swoiey powrocił do *Portsmouth*, reszta popłyneła do *Plymouth* dla zabrania świeżey żywności. Trzy okrety liniowe zoſtały dla krążenia około *Breſt*. Niedawno okręt nasz liniowy *Saturn* z iedną fregatą zbliżyły ſię do samego portu *Breſteńſkiego*, 6. okrętow liniowych *Francuzkich* wypłynęło przeciw niemu, lecz za ukazaniem ſię 4. naszych cofnęły ſię do portu.— Gen: *Sir-Grey* kommenderuiący w połudnıowey części *Anglii*, przy parolu wydał beſel, w którym oznaymuie. Iż *Francuzi* mogą unieść ſię rozpaczą i doświadczać wylądowania do *Anglii*, lecz uroczyście zaręcza, iż ſkutek tey wyprawy wypadnie z ſławą dla *Anglii*. Tymczasem dobrze ieſt na wszyſtko bydź gotowym. Gdyby więc *Francuzi* na wschod w *Eſsex* a na zachod w *Kent* lub *Suſsex* wylądować mieli, na ow czas część woyſka *Angielſkiego* wſiądzie na okręty, dla wylądowania w tyle nieprzyiaciela i iego odcięcia, gdy tymczasem inne woyſka attakować będą z przodu, tak że nieprzyiaciel albo zamordowanym, albo w niewolą zaiętym, albo do wody wpędzonym zoſtanie. Stosownie więc do tego planu część woyſka ma bydź gotowa na pierwszey rozkaz do weyścia na okręty.— Pod przewodnictwem P. *Fox* ma bydź także w *Chertsey*, w *Surry* zbroyne zgromadzenie mieszkańców utworzone.— Z *Lizbony* przybyło do *Portsmouth* 15 okrętow przewozowych z iedną fregatą, maiące na sobie 3. regimenta woyſka.— Na dniu 11. rząd w *Dublinie* poſtanowił nadgrody 1000. funtow szter: za odkrycie i schwytanie Lorda *Fitzgerald*.

Gazety w *Newyork* umieszczaią ważne depesze, które Kommiſſarze *Amerykańscy* w *Paryżu* przyſłali Kongreſſowi. Urzędowe te pisma są w treści naſtępuiącey: „Kommiſſarżom *Amerykańſkim* dopóty nieprzyobiecano dać publiczney audyencyi, dopókiby poprzedniczo nie dali zapewnienia, i nie zezwolili na pożyczenie *Francyi* 32. mil: złł: biorąc w zaſtaw tey ſummy reſkrypcye *Hollenderſkie*. Jeżeliby na to zezwolenie naſtąpiło, tedy miniſter nie wątpił, iżby zachodzące między *Francyą* i *Ameryką* roſterki, nie miały być załatwione. Pożyczka mogła tak być zrobioną, iż *Anglia* żadney zazdrości ztądby nie powzięła, i ta okoliczność nie podałaby iey powodu do zerwania z *Ameryką*. Żądano także, aby w oſtatniey mowie Prezydenta *Amerykańſkiego*, którą za bardzo obrazliwą poczytano, niektóre wyrazy odwolane i zwolnione były. Taka miała być zasada negocyacyow. Pewna osoba M. X. podała tę radę, tylko iak od ſiebie, w chęci prędkiego załatwienia sporów z *Ameryką*. Poſłowie *Amerykańscy* odpowiedzieli na to, iż podobne żądania iako przeciwne z godnością i niepodległością ich narodu, nie mogłyby być przyięte. Pułnocna *Ameryka* ieſt gotowa nowe dla obu ſtron zyſkowne zawrzeć przymierze, gdyby iednak *Francya* woynę wypowiedzieć miała, nicby nie zoſtawało dla *Ameryki*, iak poſtawić ſię w przyzwoitym ſtanie obrony. Po zawartym z Cesarzem pokoiu M. X. oświadczył znowu posłom. Iż teraz zapewne ſyſtema ich odmienić ſię muſiało, gdyż od epoki tego pokoiu Dyrektoryat *Francuzki* przybrał na ſiebie ton wyższy i decyduiący tak ku *Ameryce*, iak ku wſzyſtkim neutralnym narodom. Poſtanowiono, iż teraz wſzyſtkie narody muszą iść za ſtroną *Francyi* i jey dopomagać, inaczey uważani będą za nieprzyiacioł, i iako tacy traktowani. Teraźnieyszy Prezydent *pułnocney Ameryki*, podług wszelkiego podobieńſtwa, nie długo iuż na ſwoiey doſtoynosci pozoſtanie etc. Poſłowie *Amerykańcy* odpowiedzieli: iż ſyſtema *pułnocney Ameryki* wcale ſię nieodmieniło; gdyż przewidziano iuż ten pokoy z Cesarzem. Cała *pułnocna Ameryka*, która nie życzy sobie zrywać neutralności, brzydzi ſię woyną z *Francyą*, lecz teraźnieysze położenie jey ieſt dla niey większym zniszczeniem, niż otwarta woyna; w przypadku potrzeby, będzie przymuszona *Ameryka* wniyść w związki z *Anglią*. Co ſię tycze żądanych od niey pieniędzy, do tego pełnomocnicy nie są umocowani. M. X. odpowiedział, iż iedyny sposób do uniknienia woyny i zawarcia traktatu podadzą pieniądze. Lecz poſłowie oświadczyli, iż iedney nawet pensy dać, ani obiecać nie mogą. MX. wyraził, iż ieżeli *Ameryka* dla utrzymywania pokoiu z *Algierem* i *Indyanami* opłaca znaczne summy, czemuż dla utrzymania pokoiu z *Francyą* nie miałaby dozwolić pożyczki. Wiele państw *Niemieckich* i innych *Europeyſkich*, tudzież Rzpltych podobnież uczyniło. Kommiſſarze odpowiedzieli, iż *Ameryka* nie zechce tym sposobem niepodległość swoią utrzymywać. *Ameryka* w czaſie swoiey rewolucyiney woyny zrobiła także pożyczkę od *Francyi*, lecz żądania, które *Francya* teraz czyni, są wcale inszego gatunku. *Ameryka* utraciła przez teraznieyszą woynę przeszło 50. millionow dollarow, a te ſtały ſię zyſkiem *Francyi*. MX. oświadczył, iż *Ameryka* może doznać losu *Wenecyi*, iż niepowinna polegać na pomocy *Anglij*, gdyż tam rząd teraznieyszy wkrótce obalonym zoſtanie, i *Pitt* tak ieſt przekonanym o potrzebie pokoiu, iż nawet po bitwie morſkiey z *Hollendrami* ſtoczoney, podawał *Francyi* takież same propozycye do pokoiu, iak przed bitwą, utrzymywał nadto, iż po upadku *Anglij* wszyſtkie bogactwa i rękodzieła mogą przeyść do *Ameryki*, gdyby ta w pokoiu zoſtawała. Na co poſłowie odpowiedzieli, iż *Francya* w takim przypadku zakazałaby emigracyi. Miniſter także *Talleyrand* nalegał o pożyczkę, i oświadczył, iż chociaż poſłowie nie maią do tego pełnomocnictwa, iednakże w zachodzących teraz okolicznościach powinni ſię o nie poſtarać. Że ieſt wielkim niebespieczeńſtwem dla *Ameryki*, mieć w *Francyi* nieprzyiaciela, gdyż partya *Francuzka w Ameryce* bierze iuż górę nad *Angielſką*.

Liſty z *Newyork* pod d. 12. donoszą, iż kongres przedſięwziął wszelkie te śrzodki do obrony, które prezydent w poselſtwie swoim wſkazał, w przypadku napaści od *Francyi*. Wnieſienie uczynione, do uzbraiania okrętow *Amerykańſkich*, przyięte zoſtało większością 4. tylko kresek, wszelkie zaś inne wnioſki do obrony kraiu ściągaiące ſię, iednomyślnie przeszły. Między innemi dozwolono 900,000. dollarow na ekwipowanie uzbroionych okrętow przeciw *Francyi*. Wreszcie kupcy *Amerykańscy* spuszczaią ſię zupełnie na opiekę *Anglij*, i są bez boiaźni.

Gazeta dworſka pod d. 12. umieszcza liſt porucznika *Price*, z batu kanonierſkiego *Badger*, przy wyspach *St Marcou* d. 7. Maja. — Za odebraną wczoray wiadomością o poruszeniach nieprzyiaciela przy *la Hogue*, domyśliłem ſię, iż chce nas w nocy attakować, wyſłałem więc ieden bat ſtrażowy na obserwacyą. O godz: 12. zbliżył ſię do nieprzyiaciela i dał znak; uſłyſzeliśmy zaraz gadaiących *Francuzow*, noc iednak ciemna przeszkodziła nam ich widzieć. Po rozswitaniu uyrzałem linią nieprzyiacielſką uszykowaną naprzeciw zachodnich bateryow, a po wyrychtowaniu armat moich, wytrzymałem ogień, aż do momentu, kiedy płaſkie ſtatki zbliżyły ſię na wyſtrzał karabinu, widziałem na ów czas 6. do 7. tonących, gdy tym czasem inne uſiłowały ratować swoy ekwipaż. Jeden z tych ſtatkow zoſtał przyciągniętym, reszta w liczbie 43. powrociły nazad do *la Hogue*. Miarkuiąc po ſtanie ich moſtow, na których wiele ſię ludzi znaydowało, ieſtem przekonany, iż ſtrata ich znaczna była, dziwuię ſię zaś mocno, iż my w tey akcyi iednego tylko żołnierza zabitego i 3. rannych mamy. Porucznik *Bourne* wszelkiego dokładał ſtarania, aby mię mógł wspierać, lecz dla pozycyi attaku, wschodnia ſtrona wyspy przez długi czas nic czynić nie mogła.

Z *St Marcou* pod d. 9. mamy wiadomość, iż baty kanonierſkie *Francuzkie* znowu z *la Houge* wypłynęły, dla złączenia ſię z innemi w *Cherbourg*, i attakowania wspolnie *Jersey* i *Guernsey*.

Chociaż od 8. dni rozgłoszono wiadomość, iakoby wyprawa do *Anglii* odłożoną na dalszy czas zoſtała, wszelako rząd dla tey samey przyczyny podwaia oſtrożności.— Emigrantom kazano z *Southampton* wyiechać. Mieszkańcy tamteyſi, tak ſię za wielu z nich wſtawiali, iż nakoniec xiąże *de Portland*, aby ſię ſtronnym nie okazać, kazał wszyſtkim uſtąpić.— Miniſtrowie tylko wiedzą prawdziwą taiemnicę ucieczki *Sir Sidncia*, i o niey nawet

zawczasu go uwiadomili. Gdy przybył do *Havre*, maytek ieden zawołał: oto ieſt kapitan *Smith*, którego mieliśmy przewozić. Uwolnienie to iednak wiele gwineow kosztowało. *Sir Sidney* poiechał teraz do *Bath*, dla poratowania wodami tamteyszemi zdrowia swego.— Pułkownik *Finch* odprawuiąc muſztrę z swoim regimentem, poſtrzelonym śmiertelnie od żołnierza zoſtał.

Rząd odebrał wiadomość, iż eſkadry *Francuzka* i *Wenecka* z morza śrzodziemnego, puściły ſię pod żagle. Jeſt mniemanie, iż Lord *St Vincent* opuścił rzekę *Tago*, i udał ſię do ciesniny *Gibraltarſkiey*, dla oczekiwania tam na tę eſkadrę, ile że taż ſama flotta dla bliſkości mieysca, może zamknąć i port *Cadix* i ciesninę *Gibraltaru*.

z Paryża dnia 14. Maja.

Ob. *Sieyes* przyiął urząd ambaſſadora Rzpltey do *Berlina*, ta nominacya iego w teraźnieyszych okolicznościach wielkie tu ściąga podziwienie. Ob. *Caillard* przeznaczaią do *Sztokolmu*.— Jeżeli *Talleyrand* wyidzie z miniſterium intereſſow zagranicznych, na owczas mówią powszechnie, iż będzie ambaſſadorem w *Wiedniu*, a *Bonnier* będzie miniſtrem intereſſow zagranicznych. *La Combe St. Michel*, który teraz z rady ſtarszych wychodzi, ma iechać w urzędzie ambaſſadora do *Konſtantynopola*, a ieden z poſłow naszych w iednym mieście *Niemieckim* przeznaczony ieſt do *Szwaycar*.— *Anglia* mówi *Poultier* w swoim dzienniku, podbudza różne dwory do woyny przeciw *Francyi*. Nieoszczędza złota ani okazałych obietnic. Ale rząd *Francuzki* użyie wszelkich śrzodkow do oddalenia od *Europy* ſkutkow takowych zamiarow. Jeżeli pokoy, nad którym teraz deliberacye czynione są, przyiętym zoſtanie z przyzwoitą szczerością, naowczas Rzplta, zaięta wewnątrzną swoią adminiſtracyą, bynaymniey do intereſſow obcych mocarſtw mięszać ſię nie będzie. Gdyby zaś nadzieia nas podbicia, kogo obłąkać miała, gdyby nas przymuszono do podnieſienia oręża, któż wyrachuie ſkutki okropne nowey woyny? Dla ſkoiarzenia nowey koalicyi ſtarała ſię *Anglia* opoźniać negocyacye w *Raſtad*, rozumieiąc, iż z czasem znaydzie sposobność rozdwoienia ſtron traktuiących, i wzniecenia pożaru woyny. Uſiłowała także nowe wzbudzić zaburzenia wśrzód *Francyi*, i kierować oſtatniemi elekcyami. Tym czasem Ciało Prawodawcze zniszczyło wszelkie wybory podeyrzane.

Wiadomość iakoby 13. okrętow liniowych *Angielſkich* ſtaneło przed *Tulonem* dla uważania wyiścia naszey flotty, ieſt zupełnie fałszywą, gdyż ta prędzey ztamtąd wypłynie, nim eſkadra *Angielſka* nadeyść tam może, a Lord *St. Vincent* musi pilnować flotty *Hiszpańſkiey* w *Cadix*. Potwierdza ſię wiadomość, iż znaczna część naszey wyprawy na morzu *srzodziemnym*, poydzie na inne morze.— Wszyscy tu są tego zdania, iż Ob. *Treilhard* zoſtanie Dyrektorem.— Dawny miniſter woienny *Dalberade*, który miał kommendę w *l'Orient* i Kommiſſarz *Secondat* zoſtali złożeni z urzędu, za niedbały dozor, z powodu którego okręt 14. *Lipca* spalonym zoſtał. Na mieyscu pierwszego kontr-admirał *Nielly*, a na drugiego *Labonſay* mianowani zoſtali.— *Tallien* nie zoſtał na nowo deputowanym obrany.— Liczba ſkaſſowanych elekcyow wynosi do 50.

List z *Cherbourg* pod d. 7. Maja pisany, donosi o zdobyciu wysp *St Marcou*. Bitwa zaczęła ſię d. 6. o 11. godz: wieczorem, i trwała ſiedm godzin. Zabrano w niey 140. armat, i 900. ludzi tak *Anglikow*, iako i emigrantow *Francuzkich*. Generał *Roullen* naypierwszy wſkoczył na brzegi. Druga reduta opanowana zoſtała mocą bagnetow. Oſtatnie wiadomości z *Havre* zawierały w sobie, iż dnia 7. wieczorem ſłyszano tam mocne z armat ſtrzelanie; Domyślać ſię nie można, iakiby był zamiar tego ſtrzelania, gdyby dniem wprzód wyspy te wzięte bydź miały.

Na podaną dawniey rekwizycyą, ażeby *Hamburg* zapłacił *Francyi* 12. milionow, magiſtrat tego miaſta wyſłał do *Paryża* kuryerem P. *Goſſeler* ażeby oświadczył Dyrektoryatowi, iż gotow ieſt zapłacić *Francyi* 4. miliony, lecz Dyrektoryat żądaiąc zawsze 12. milionow, kazał odpowiedzieć magiſtratowi ażeby ſię w tey mierze porozumiał z *Lubeką* i *Bremą*; Po powrocie pierwszego kuryera, magiſtrat wyſłał powtornego z ofiarowaniem pięciu milionow, lecz i to zoſtało odrzuconym, przez co magiſtrat w wielkim znayduie ſię zatrudnieniu.

Miniſter intereſſow wewnętrznych wezwał okolnym liſtem adminiſtracye centralne do złożenia wolnych towarzyſtw rolnictwa. Te towarzyſtwa zatrudniać ſię będą wszyſtkiemi szczegułami dobrego gospodarſtwa, wychowaniem bydła, utrzymywaniem pszczoł, wydoſkonaleniem ſłużących do pracy narzędzi, przysposabianiem paſtwiſk, ulepszeniem uprawy gruntow, pomnożeniem rodzaiu nayszacownieyszych drzew owocowych, warzywa etc. etc. Te towarzyſtwa będą naypięknieyszą ozdobą uroczyſtości w dniu 10. *Meſſidor* (28. Czerwca) rolnictwu poświęconey; poſtanowią ſąd, który będzie przewodniczył adminiſtracyom w rozdawaniu nadgrod i zachęcania; Rząd zaś z swoiey ſtrony rozpościerać będzie po kraiu nayużytecznieysze wiadomości, iakich mu też adminiſtracye doſtarczą, ułatwiaiąc wſzelkię trudności w użyciu ich zachodzić mogące.—Te pożyteczne towarzyſtwa utworzyły ſię iuż w wielu departamentach.— Winniśmy (kończy Miniſter) wſzyſtko rolnictwu, ponieważ ono samo ożywiać może wſzyſtkie przemyſłu narodowego części; samo tylko rolnictwo może zaręczyć bogactwa, iakie nam położenie nasze przyobiecuie, ſiłę która ieſt ich płodem, i obyczaie które są naypewnieyszą Rzpltych tarczą.

Policya kazała zamknąć wſzyſtkie Kościoły, które są nad liczbę 15. przeznaczonych dla obrządkow wszelkich religii, wszakże wyięte zoſtały z pod tego rozrządzenia kościoł proteſtancki w *Louvre* i synagoga żydowſka z wielkim kosztem wyſtawiona na ulicy *Transnonnin*.— *Merlin de Thionville* mianowany ieſt kommiſſarzem woiennym inwalidow i leibgwardyi Dyrektoryatu.— G. *Augereau* z żoną swoią, dla poratowania zdrowia znayduie ſię w *Prades*, bliſko *Perpignan*.— *Bonifacy* dozorca więzienia *Temple* za ucieczkę kapitana *Smith*, kryminalnie sądzonym będzie.—Poseł *Lukkańſki Lucheſini* w intereſsach swoich oyczyny nie mogąc nic dokazać u Dyrektoryatu, chce iechać do brata swego margrabiego *Lucheſini* do *Berlina*.— Król *Sardyńſki* uzbraia teraz milicyą obywatelſką, z czego lękaią ſię niebezpiecznych ſkutkow.

W okolicy *l'Orient Anglicy* wysadzaią czeſto na ląd ludzi, którzy iak ſię domyślaią, są szpiegami.— W portach *Hiszpańſkich* wszyscy maytkowie *Francuzcy* zoſtaną zaięci, dla przewiezienia ich do *Francyi*; officerowie tylko morscy pozoſtać mogą. Miniſter ſkarbowy rozeſłał liſty okolne do kommissarzow Dyrektoryatu po departamentach, w których uſkarza ſię na spoźnianie w wypłacaniu podatkow publicznych „ Przez cały czas urzędowania moiego mowi on, nie widziałem tak szczupłych dochodow podatkowych iak na początku przeszłego mieſiąca. Niewiem zkądby to pochodziło, chyba, że koalicya utworzoną ieſt, która zbrodnicze ma nadzieie obalenia Rzpltey, tamuiąc przychod potrzeb kraiowych. Wiele departamentow winnych ieſt przeszło million zaległych podatkow, a iednak dotąd nic do ſkarbu nie wnoszą. Czemuż bracia podanych wam praw nie exekwuiecie. Jeżeli tak daley będzie, cała odpowiedzialność na was spadnie. „ — Baron *Degelmann* spodziewany tu ieſt wkrutce w charakterze poſła Cesarſkiego.

Ex-Dyrektor *Carnot* miewa taiemne konferencye z *Pittem w Londynie*. Skazany na deportacyą, deputowany *Vauvilliers* uiechał. — Pewny *Hus Piemonczyk* napisał liſt w naygrubszych wyrazach przeciw Królowi *Sardyńſkiemu*, *Poultier* umieszczaiąc go, nagania takowy poſtępek i godnym go kary być uznaie, gdyż Dyrektoryat mściłby ſię, zapewne, gdyby iaki emigrant *Francuzki z Turynu* pisał do niego liſt obelżywy.— G. *Vaubois* kommendant w *Korsyce* ieſt złożonym, na mieysce iego ma poiechać Ob. *Dalbarade* kommendant marynarki w *l'Orient*.

Mowa P. *Sheridan* miana w parlamencie, wiele tu wrażenia sprawiła, *Buonaparte* iedzie nie pod swoim imieniem, ale pod zmyślonym nazwiſkiem kontradmirała *Bourienne*. Z pokoiow iego wynieſiono wszyſtkie meble, z czego wnoszą, iż podroż iego długo zabawi. Gdy żona iego przez rozmaite uboczne zapytania chciała dociec prawdziwego celu podróży, odpowiedział iey: gdyby palec wiedział taiemnice moiey głowy, kazałem go uciąć. Odtąd iuż go nikt nie śmiał badać.

Dnia 16. Maja.

Dnia 15. t. m. Rada ſtarszych podług podwoyney liſty przyſłaney sobie od Rady 500. przyſtąpiła do sekretnych kresek dla nominowania nowego członka Dyrektoryatu, na mieysce wyszłego Ob. *Neufchateau*. Liczba wotuiących była 163. których zupełna większość ieſt 82. Ob. *Treilhard* otrzymał 126. kresek, a zatym zoſtał ogłoszony Członkiem Dyrektoryatu, i zacznie swoie urzędowanie d. 1. *Prairial* (20. Maja.)

Ob. *Sieyes* z powodu wyiazdu do *Berlina*, pisał do Rady 500. liſt, w którym oświadcza, iż ſkłada urząd reprezentanta ludu, ofiarowany sobie przez Departamenta *Aube, i Bouches du Rhône*.— Ob. *Otto* mianowany ieſt sekretarzem Ambaſſady *Francuzkiey w Berlinie*.

Zapewniaią, iż flotta *Tulońſka*, którey przeznaczenie ieſt nie wiadome, wypłyneła iuż z tego portu.— Dnia 11. przybył do *Havre* ſtatek *Amerykańſki* nazwany *Sophia*, wiozący z *Filadelfij* dwoch nowych poſłow, ktorych ſtany ziednoczone wysyłaią do swego Ambaſſadora w *Paryżu*.— Liſty z *la Vendée* donoszą, iż *Anglicy* zamyślali lądować w *Sables*.

Dnia wczorayszego donieſiono za pewną wiadomość, iż wyspy *St-Marcouf* zoſtały wziętemi, iż po ſiedmiogodzinney bitwie, woyſka nasze zabrały 140. armat i 900. jeńcow. Przez odebrane dnia dzisieyszego liſty z *Caen* pod d. 10. maja, dowiaduiemy ſię iż ta wyprawa nie miała ſię udać, i że flotylla powróciła do *Hogue*, między temiż pismami znayduie ſię liſt naſtępuiący.

Porucznik okrętu *Vallée*, kommenderuiący ſtatkiem kanonierſkim *Eclatante* do Ob: *Lavaſſeur* G. A. w *Caen*.— *z Hogue d. 19. Floreal.*

Pospieszam z uwiadomieniem cię Generale, o wyiściu flotty pod kommendą kapitana okrętu *Muskein*, który miał zlecenie zabrać wyspy *St-Marcouf*. Dnia 6. wieczorem opuściliśmy ſtanowiſko; mieliśmy czas naypięknieyszey, teyże nocy udaliśmy ſię do bliſkości tych wysp, ażeby w upatrzonym momencie uſkutecznić wylądowanie. Niewiem przez iaką fatalność, wielka część dywizyi nieporozumiała ſię z niemi. Z piąciu lub sześciu płaſkiemi ſtatkami podsunąłem ſię o ćwierć wyſtrzału pod wyspy. Z tego mieysca dawaliśmy ognia. Jeden ſtatek płaſki zoſtał zatopionym, lecz uratowaliśmy ekwipaż. Dwóch tylko ludzi od kuli zgineło; Cztery inne ſtatki kanonierſkie utraciły kilku ludzi, ia ſtraciłem tylko iednego. Z tey małey potyczki wyszliśmy z 10 zabitemi, 15. rannemi, a to na piąciu tylko batach i dwoch ſtatkach kanonierſkich, reszta flotty niedoświadczyła żadnego szwanku; Będąc od niey opuszczonemi, udaliśmy ſię za nią do *Hogue*.

Ob. *Arena*, o którym pisano, iż ſię znaydował na czele partyi w *Korsyce*, znayduie ſię teraz w *Paryżu*: wydał na publiczność liſt, w którym wyraża: *Korſyka* nie ieſt w tym momencie zaburzoną, i gdyby nią być mogła, to zapewne nie przezemnie, ani przez moich przyiacioł. Walczyliśmy ſtatecznie za Rzeczpospolitą przeciwko *Anglikom* i burzycielom. Doświadczaliśmy ſpuſtoszenia naszych ſiedliſk, a nigdy nieopuściliśmy troykolorowey chorągwi. W oſtatnim buncie wytrzymaliśmy uſiłowania buntownikow, przyłożyliśmy całych ſił do uśmierzenia woyny domowey, i dla zapewnienia poſłuszeńſtwa rządowi. Znayduię ſię w *Paryżu* od d. 29. Kwietnia, mianowany reprezentantem ludu z Departamentu *Golo*, i czekam decyzyi Ciała Prawodawczego, gdyż mnieyszość dla utrzymania swego kandydata, użyła gwałtow, na mieysce głosow, których iey brakowało.

Jedno z pism tuteyszych zawiera w sobie obszerny liſt *Karola Zamet* o potrzebie połączenia *Malty z Francyą*.

Mowią, iż Ob. *Roberjot* w urzędzie swoim z *Hamburga* uda ſię do Rzpltey *Batawſkiey*. — Ob. *François de Neufchateau* mianowany ieſt do negocyacyi ſtosowney do zdarzenia, które przymuſiło Ambaſſadora Rzpltey *Francuzkiey* wyiechać z *Wiednia*. Wkrótce ma ſię udać do *Celtz*. Ob. *Geoffroi* towarzyszyć mu będzie iako ſekretarz legacyi. (*Wypis z Redaktora.*)

Kuryer *Londyńſki* zawiera w sobie liſt Ludwika XVIII. pisany do Papieża z *Mitawy* pod dniem 5. Kwietnia.

z Bruxelli dnia 14. Maja.

Generał *Grenier* wraz z swoim wyższym ſztabem przybył do *Dunkierki*. Mówią iż ma zarządzać woyſkami, które wkrótce na przewozowych ſtatkach maią płynąć. Woyſka które ſię znaydowały w *St Omer*, w *Douai*, *Bethune*, *Arras* etc. zbliżaią ſię do brzegow.—Zapewniaią, iż w *Bruxelli* rozpocząć ſię maią konferencye między Kommiſſarzami *Francuzkiemi* i *Auſtryackiemi* dla zakończenia tego wſzyſtkiego, co ſię ściąga do długow *Belgickich*, które są nader ważną okolicznością dla tego kraiu mieszkańcow.

z Hagi dnia 19. Maja.

Potwierdzą ſię wiadomość, iż Ob. *Ramel* zaſtąpi u nas mieysce Ob. *Delacroix* w urzędzie poſła Rzpltey *Francuzkiey*. Ob. *Ramel* znany nam ieſt w pierwszych początkach naszey rewolucyi przez swoy charakter łagodny; był ón w ten czas przyſłany tu od rządu *Francuzkiego*.—Na d. 15. izba pierwſza uchwaliła, aby Dyrektoryat sporządził liſtę emigrantow od d. 1. Stycznia 1795. tak iednak, aby niewinni wraz z winnemi umieszczeni nie byli. Liſta potym będzie drukowaną, a ciało prawodawcze uſtanowi sposób, podług którego dobra wspomnione na pożytek kraiu obrócone być maią.— Dziś wielka uroczyſtość narodowa przyięcia konſtytucyi rozpoczęta zoſtała. Zrana o godz: 8. wyſtrzał 21. armat ogłoſił ią. Kościoł wolności ieſt budynek na kolumnach ſtoiący, od 100. ſtop długości, a 60. szerokości. — Mówią, iż Generał *Daendels* miał żywą sprzeczkę z poſłem Francuzkim *Delacroix* i ſekretarzem jego *Ducange*, po czym poseł żądał aresztowania Generała. Lecz rzecz ta zagodzoną potym zoſtała.

z Madrytu dnia 26. Kwietnia.

Rząd nasz postanowił pożyczyć od *Hollandyi* trzech mil: złł: na 5. lat po 5. od sta. W tym celu syn hrabiego *de Cabarrus* wyiechał przed 15. dniami do *Amsterdamu*, dla negocyowania z Bankierem *Hope* i kompanią, oraz z wdową *Croese* i komp: — Listy z *Cadix* donoszą, iż *Anglicy* pomnożyli ieszcze liczbę okrętow przed tym portem krążących. Ma ich bydź 23. nie rachuiąc fregat.

Dnia 30. Kwietnia.

Ambassador *Francuzki* w dzielnym sprawowaniu swego urzędu, wyrobił rozkaz stołowny do emigrantow. Ten rozkaz rozciąga się nie tylko do emigrantow właściwie zwanych, ale też do deportowanych, zbiegłych, rekwizycyonistow, xięży, zgoła wszystkich bez wyłączenia *Francuzow*, ktorzy opuścili swoią oyczyznę. Mieszkańcy wyspy *Majorki*, która miała być szczegulnym tych wygnańcow schronieniem, podali mocne przełożenia względem nieprzyzwoitości z tak licznego tylu cudzoziemcow zbioru; Naznaczono im zatym za mieszkanie wyspy *Kanaryiskie*, *Ceutę*, i niektóre inne za półwyspą położone twierdze. — Mówią, iż między Ambassadorem Rzpltey *Francuzkiey* i naszym Ministrem *Saavedra*, zaszło mocne poroznienie, i że z tego powodu obydwa pisali do Dyrektoryatu — Xiąże pokoiu znayduie się zawsze w *Aranjuez*, równie dotąd iak dawniey przyimowany od Króla i od Królowy. Jest to szczegulny przykład w *Hiszpanii*, gdzie nigdy niewidziano, ażeby wyszły z łask Minister zostawał przy dworze, i utrzymywał przynaymniey pozor znaczenia. Otaczaią go dotąd roie klientow, tak prawie iak za czasow iego samowładności.

z Peterzburga d. 5. Maja.

Proklamacya.—Wiadomo się czyni do kogo należy, całemu światu, iż J. C. Mość *Paweł I.* rozkazał mnie pierwszemu ministrowi i kanclerzowi Xiążęciu *Alexandrowi Bezborodko* następuiącą ogłosić proklamacyą.

Z powodu oświadczenia Dyrektoryatu Wykon: Rzpltey *Francuzkiey* pod 23. Nivose (12. Stycznia) R. 6. które wyraża; „ iż ieżeli przez cieśninę *Sundską* przepuszczony będzie z towarami *Angielskiemi* okręt iakiegokolwiek narodu, podobne pozwolenie uważane będzie, iako wypowiedzenie woyny przeciwko narodowi *Francuzkiemu*„ J. C. M. *Paweł I.* rozkazał wysłać do *Sundu* flottę z 22. okrętow liniowych, pod kommendą admirała *Kruse*, i 250. galer pod kommendą kawalera *Maltańskiego de Litta*, dla obrony handlu w powszechności przeciwko iawnemu ucisku Dyrektoryatu, którego postępek iest obrażaiącym prawa narodow. J. C. M. zaręcza słowem swoim Imperatorskim, protegować wolność handlu całemi swemi lądowemi i morskiemi siłami, co ma być doniesione i ogłoszone całemu Ciału Dyplomatycznemu.

z Sztokolmu dnia 11. Maja

Wczoray po południu Król nasz wyiechał do *Karlskrony*. Hrabia *de Piper*, P. *Möllerswärd* sekretarz gabinetowy, Baron *Rosenhan* konsyliarz, hrabia *Mörner*, i lekarz nadworny *Rung* towarzyszą królowi w podroży. Na końcu tego miesiąca król powraca do stolicy dla odbycia na d. 1. Czerwca rewij nad woyskiem.— Dawny *kamerdyner* barona de *Reutelholm* nazwiskiem *Polon*, rodem *Francuz* obwiniony o przestępstwo majestatu, po trzy-dniowym areszcie i indagacyach, został za granice wywiezionym, z zakazem aby nigdy do kraiu nie powracał.

z Kopenhagi dnia 19. Maja.

Słychać iż następca tronu po odbytey rewiy woyska, poiedzie do xięstwa *Holsztyńskiego*.— Oczekuiemy tu flotty *Rossyiskiey* z 22. okrętow liniowych i wielu statkow transportowych składać się maiącey.

Z Semlina d. 3. Maja.

Listy z *Konstantyncpola* pisane donoszą, iż widok flotty *Rossyiskiey* na czarnym morzu, w tak mało sposobney do żeglugi porze, zdaie się, iż sprawił nieiaką niespokoyność w ministerium *Ottomańskim*. Mówią, iż część flotty *Tureckiey* popłynie na morze dla uważania obrotow tey flotty. — Też listy zapewniaią o naylepszym porozumieniu między Portą *Ottomańską* i *Austryą*. Mówią, iż Ambassador *Turecki* w *Wiedniu* odebrał rozkaz, ażeby zapewnił Cesarza Jmci, iż W. *Sułtan* uważa nieprzyiacioł *Austryi*, iako swoich własnych.— W czasie ostatniego *Ramadanu*, *Konstantynopol* znaydował się w niespokoyności. Donoszą z *Smirny*, iż tam podobnychże doświadczono zaburzeń.

Podług listow z *Konstantynopola* dowiaduiemy się; iż tam przybyło dwóch kuryerow z *Albanij*. Okoliczność ich przybycia iest taiemnicą, to tylko pewna, iż dywan na dwóch sessyach z tego powodu był zatrudnionym. Powszechnie iednak mniemaią, iż odkryto nowy spisek w tey prowincyi. Duchowieństwo *Greckie* i *Tureckie* zakazuie wyraźnie ludowi, gadania o wszelkich w iakichkolwiek bądź kraiu zdarzonych rewolucyach, przekładaiąc, iż podobne rozmowy nieprzystoią uczciwym ludziom.— Z *Azyi* coraz więcey przybywa woyska, zdaie się iż *Porta* iuż staneła na tym punkcie, w którym taiemne swoie zamiary odkryie.

z Brünn dnia 23. Maja.

Naynowsze listy z *Moldawii* zapewniaią iż tam równie iak w wielu innych prowincyach *Tureckich* duch nieukontentowania panuie. Wszyscy powolni rządowi mieszkańcy są w wielkiey boiaźni względem coraz bardziey szerzących się progressow *Basmana-Oglu*, lękaią się aby ich takiż sam los nie potkał, iakiego doznali mieszkańcy innych prowincyow, gdyby miał do *Mołdawii* wkroczyć. Położenie ich iest smutne, które niepewność ieszcze bardziey pogorsza. Trzymaiąc z insurgentem, wydadzą się na zemstę wazallow Sułtana, zostaiąc temu wiernemi mogą bydź za tę wierność od pierwszego rabunkiem i ogniem nadgrodzonemi. Te miasta i wsie które na przeciw niemu deputacyow nie wysyłaią, które swoicy własności pod opiekę iego nie poddaią, doznaią od niego nieprzyiacielskiego obeyścia, gdyż zwykł na takowych mieyscach wywieszać czarną chorągiew, znak rabunku i zniszczenia. Jeżeli zaś zupełną podległość iemu ofiaruią, na ow czas żadney z strony iego obawiać się nie maią przykrości, lecz za opuszczeniem przez insurgentow mieysca, mieszkańcy wystawieni są na zemstę woyska *Tureckiego*. Sułtan iak słychać ofiaruie za głowę *Basmana-Oglu* 50,000. piastrow. Niesnaski między wodzami woysk *Tureckich* i nieukontentowanie mieszkańcow wielu prowincyow, mogą dopomodz *Basmanowi-Oglu* do wielu ieszcze zwycięztw, ieżeli dywan silnieyszych nie wezmie śrzodkow.— W iedney z gazet *Węgierskich* czytamy proklamacyą *Basmana-Oglu* do swoich stronnikow, w ktorey zaręcza im szczęśliwy los w przyszłości, i zachęca do wierności i stałości w dobrey sprawie. Odeymuie im wszelką boiaźń, z powodu licznego woyska W. Sułtana nadciągaiącego, zapewniaiąc, iż pomiędzy wodzami tego woyska znayduie się większa liczba przyiacioł i stronnikow iego, którzy za podaną porą zupełnie wspierać go będą.

z Frankfortu dnia 15. Maja.

Zawczoray przybyło pod *Friedberg* 3000. woyska *Francuzkiego*, opatrzonego w chleb i mięso. Podobnyż oddział poszedł do *Hachenburg i Wetzlar*. Zapewniaią, iż liczna armia zgromadzi się na prawym brzegu *Renu*, dla przyspieszenia pokoiu. Główna kwatera G. *Freitag i Laval* znayduie się ieszcze w *Homburg i Höchst*.

z Manheimu dnia 20. Maja.

Listy z *Rastad* pisane donoszą, iż Generał *Bernadotte* wyiechał dnia 18. do *Strazburga*. Ob. *Neufchateau* wykonywać będzie obowiązek włożony dawniey na G. *Buonaparte*; Lecz ponieważ konstytucya nie pozwala, ażeby Ex-Dyrektor wyieżdżał z kraiu Rzepltey przez dwuletni przeciąg czasu, z tey przyczyny *Neufchateau* zatrzyma się w *Strazburgu*, gdzie zapewniaią, iż uda się Hr: *de Cobenzl* z Hr: de *Görz* dla dokończenia powszechney pacyfikacyi z kraiami *Niemieckiemi*.—Dnia 19. Ob. *Treilhard* wyiechał z *Rastad do Paryża*.

z Tubingen dnia 2. Maja,

Posselt w gazecie swoiey pod tytułem *nowa wiadomość świata*, umieszcza następuiący artykuł. „ *Katalog xiążek iarmarku Lipskiego*. Wyszczegulnienie co w każdym roku praca autorow i drukarzow podaie światu, ważnym być powinno nie tylko w względzie literackim, ale nawet statystycznym. Przyznaymy, iż *Niemcy* są składem handlu literatury całey *Europy*. Ztąd oświecenie tak dziwny wzrost biorące w rozległych ich kraiach, i trzeba powiedzieć, iż *powszechna gazeta literatury i dziennik geograficzny Zacha*, może się tylko w trepauzach *Niemieckich* utrzymywać, do których wszystko co tylko od *Filadelfii* do *Calcutty* pioro i prasę w poruszenie wprowadza, musi przez ciepło i podpalanie dopomagać. Rzućmy teraz okiem na tegoroczny katalog.— W powszechności we wszystkich pismach nawet romansach i komedyach daie się widzieć dążenie wieku do doskonałości. Naywiększa liczba iest pism politycznych. Zastanawia bardzo pismo żydow *Batawskich* kongressowi podane, w celu zniesienia polityczney rożnicy między chrześcianami i żydami, z hańbą ludzkości dotąd utrzymywaney. Równą zaletę znayduie xiążka P. *Sartoryusza O wolney żegludze na Renie*, w której dowodzi potrzebę odstąpienia lewego brzegu *Renu* dla *Francyi*. Wiele także pism szacownych z obcych ięzykow przełożono.— W *Hamburgu* okazał się *zbiór pieśni Repuklikanckich*. Cześć *Teofilantropow* w trzech różnych mieyscach iest tłumaczoną. Xięga *praw francuzkich* kryminalna i małżeńska na grunt *Niemiecki* zostały przeniesione, równie iak Tomasza *Payne, o sprawiedliwości na rolnictwie zasadzoney*. Znak podziwienia godny i dobroczynny czasow naszych, iest niezmierne pomnożenie xiążek w matematyce, historyi naturalney, gospodarstwie, i chimij gdy tym czasem liczba xiążek teologicznych, która przed 14. laty większą część katalogu zaymowała, znacznie się zmnieyszyła. W r. 1797. zbiór xięgarzow na iarmarku wielkanocnym, wynosił do 288. głów, w roku teraźnieyszym do 297.

Od granic Szwaycarskich dnia 15. Maja.

W Kantonie *Soleure* zupełna spokoyność powroconą została. Zgromadzeni wieśniacy około *Arbourg*, rozsypali się za kilku wystrzałami z armat.— Mówią, iż Generał *Regnier* z kraiu *Vaud*, mianowany będzie ministrem woiennym.

Dyrektoryat *Helwecki* rozpoczyna swoie urzędowanie z stałością godną dawney niepodległości *Szwaycarow*. Dnia 6. t. m. pisał do Ob. *Rapinat* list, uskarzaiąc się w nim, iż naywyższy Kommissarz *Rouhiere* i iego agenci sprzedaią za niską cenę narzędzia, które służyły do Ludwisarni *Berneńskiey*. Dyrektoryat Wyk: *Helwetow* (wyraża ten list) nie może wierzyć, azeby Rząd *Francuzki* upoważniał łupiestwa, których smutne skutki rozciągną się tak na przyszłość, iako i na czas teraźnieyszy. Nie można wierzyć, ażeby Dyrektoryat wielkiego Narodu chciał uczynić naynieszczęśliwszym ten lud, który za przyiacielski ogłosił. Nie, Obywatelu Kommissarzu, Rząd *Francuzki* gdy postanowił nadać nam wolność, niechciał naszego upadku. Dnia dzisieyszego postaliśmy naszemu Ministrowi w *Paryżu* rozkaz, ażeby żądał w tey mierze decyzyi Dyrektoryatu. Nasze nieszczęścia muszą być dosyć wielkie, gdy nasi reprezentanci tak są pomnożonemi. Spodziewamy się, Obywatelu Kommissarzu, iż aż do przybycia oczekiwaney przez nas odpowiedzi, raczysz kazać wstrzymać tę sprzedaż, krzywdzącą *Francuzow*, a dla nas szkodliwą.

Drugi list w równie mocnych wyrazach pisany był do Generała *Shauenbourg* z powodu przedaży broni i żelaza, które się znaydowały w arsenale miasta *Soleure*. — Trzeci list Dyrektoryatu *Helweckiego* pisany był do Ob. *Rapinat* pod d. 9. t. m. Uskarza się w nim, iż oddział woysk *Francuzkich* w kantonie *Lucerny* rozłożony, kazał zamknąć bramy tego miasta, aresztował pięć osób w własnych ich domach, i położył pieczęcie na kassach publicznych, przeznaczonych na ratunek podupadłych mieszkańcow.

Dnia 12. t. m. Dyrektoryat wyprawił poselstwo do ciała prawodawczego, z przełożeniem, iż zamiast pism niepożytecznych, przedsięwziął mocnieyszych chwycić się środkow; iż z tego powodu rozkazał Rządom kantonow *Berny*, *Zurich*, *Fribourg*, *i Soleure*, iż skoro tylko kassy publiczne od kommissarzow *Francuzkich* będą zapieczętowane, ażeby natychmiast położyć na nich Narodowe pieczęcie. Dyrektoryat wyprawił kuryera do swego Ambassadora w *Paryżu*, i uwiadomił o tym swoim postanowieniu G. *Shauenbourg*, ministra *Mengaud*, i kommissarza *Rapinat*.

Dnia 16, Maja.

Naydoskonalsza spokoyność powróciła iuż do małych kantonow; atoli *Francuzi z zwyczayną* zachowuią się ostrożnością. G. *Shauenbourg* zostaie zawsze w *Zurich*, i to miasto przyprowadza do iak naylepszego stanu obrony. Potwierdza się, iż kapitulacya dana przez G. *Shauenbourg*, zawiera w sobie te trzy artykuły: 1) Wolność obrządkow, 2) przyięcie konstytucyi, 3) zapewnienie, iż woyska *Francuzkie* nie weydą do ich kraiu, i że mieszkańcom nie będzie broń zabierana. Ta kapitulacya podpisaną została dnia 3. w klasztorze N. P. pustelnikow. Dnia 9. t. m. czytano w *Zurich* urzędowny rapport G. A. *Fressinet* kommendanta lewego skrzydła armii *Francuzkiey w Szwaycaryi*. Pokazuie się z tego rapportu, iż bitwa na dniu 30. stoczona w okolicach *Raperswiel*, na lewym brzegu ieziora *Zurich*, która sześć godzin trwała, kosztowała *Szwaycarow* 400. ludzi w zabitych, i większą nierównie liczbę rannych. *Francuzi* stracili około 60. ludzi w zabitych i tyleż rannych, między któremi znayduią się 4. officyerowie. Walczono z oboiey strony z straszliwą zapalczywością. *Fraucuzi* dwa razy z opanowanych przez siebie gór zepchnięci, musieli na koniec użyć bagnetow na spędzenie *Szwaycarow*.

Ob. *Vogel*, *Szwaycar* rodem, lecz długo mieszkaiący w *Paryżu*, przybył do *Arau* z zleceniem Dyrektoryatu, które ma być nader ważne.— Kanton *Bazyleyski* ma dostarczyć 300. infanteryi i 30. kawaleryi na formuiące się gwardye naywyższych władz *Szwaycarskich*.

z Neapolu dnia 3. Maja,

Generał *Colli* mianowany został Generałem kommenderuiącym woyskami *Neapolitańskiemi*. Król

z kawalerem *Akton* wyiechał do głowney kwatery, gdzie ſię przez kilka dni zabawi. Od ſtrony *Abruzzo* widać wielkie poruszenia, w góry tey prowincyi przewożą wiele artylleryi. Między naszym monarchą i Rzplitą *Rzymſką* rozpoczęła ſię negocyacya o zamianę territoriow. Za uſtąpienie kilku powiatow Król nabędzie *Beneweńtu*, oraz xięſtw *Caſtro i Conciglione*.

z Rzymu dnia 5. Maja.

Na dniu 3. Maia przybył tu oddział legionu auxyliarnego cudzoziemſkiego od 3000. ludzi, wraz z swoim Generałem kommenderuiącym, i ſtanął w *Kapitolium*, zamku S. *Anioła* i w klasztorze *Inara cœli*, na koszary obroconym.

Dnia 20. p. m. wszyscy plebani *Rzymſcy* śpiewali uroczyſte *Te Deum*, na podziękowanie Bogu za powrot wolności. Nazaiutrz po otworzeniu naszych teatrow, gdy iuż było wszyſtko przygotowane do wielkiego balu na teatrze *Alberti*, odkryto ułożony przez *Neapolitańczyków* spisek, do którego należała pewna liczba świeckich i zakonnych Xięży; teyże nocy zabrano ich do więzienia. W tey liczbie znayduie ſię Opat S. Krzyża *Jerozolimſkiego*, i ſławny Prorok O. *Eugeniusz*, którzy nieuſłuchali rozkazu uſtąpienia z kraiow Rzpltey. Ex-Xiąże *Lante* wraz z zoną i córką aresztowani byli w swoim domu, lecz wkrótce potym uwolnieni. Sam tylko Kardynał *Torres* brat Ex-Xiężny, wygnany zoſtał iako *Neapolitańczyk*. Niektóre niegdyś znakomite osoby, których poſtępki ściągnęły na ſiebie surowość Rządu, ſkarane zoſtały oprowadzeniem w około miaſta naośle, lecz karę tę zamieniono na wieczne wygnanie.— W *Kapitolium* w wielkiey sali sprawiedliwości, znaydowało ſię kilka ſtatui Papiezow, z których iedna była spizowa, inne marmurowe Ciało Prawodawcze nakazało, ażeby były z tamtąd wzięte i sprzedane, a na ich mieysca ażeby poſtawiono posąg sprawiedliwości. Za ſtatuę spizową ofiarowano iuż 2500 talerow.

Od granic Włoſkich dnia 5. Maja.

Woyſka *Francuzkie* w *Civitavecchia* do 15. tyſięcy zgromadzone, miały w tym porcie dnia wczorayszego wſieść na okręty. Udadzą ſię proſto do *Tulonu*, gdzie ma bydź sprowadzonych przeszło 500 ſtatkow transportowych z innych portow morza śrzodziemnego. Oſtatniego czwartku wyiechało z *Rzymu* 6. Drukarzow i trzech biegłych w ięzykach oryentalnych ludzi, którzy (iak zapewniaią) udali ſię do *Paryża*, dokąd iuż wyſłano druki do tych ięzykow.

Poſtanowiony iuż zoſtał ubior konsulow *Rzymſkich*, Płaszcz ich będzie czarny z czerwoną podszewką, na brzegach i na kołnierzu haftowany złotem; biała tunika w całey swoiey długości również haftowana, pantalony białe, szarfa czerwona z frędzlą złotą, pałasz na czarnym paſie przeszywanym złotem, kapelusz z iedney ſtrony złotym guzikiem spięty, kitka troykolorowa i pułbociki.— Poſtanowiono także pensye urzędnikow publicznych: Konsul odbierać będzie 6450. talarow *Rzymſkich*; Sekretarze i adminiſtratorowie 860; Członki Senatu, Trybunału, wyżſi Pretorowie i sędziowie po 495; Prefektowie, Konsulowie i Prezydenci po 473.

Rozruchy w *Piemoncie* ieszcze nieuſtaią. Insurgenci wydali manifeſt do Ludu i woyſka w naſtępuiącey treści. „Przyiaciele! całe *Włochy* polegaią na was w sprawie wolności. Całe *Włochy* oczekuią od was dopełnienia tey ſiły, która ie wzywa do pierwszey swoiey wielkości i czyni ie godnemi wysokiego przeznaczenia, iakie im gotuie narod wielki Geniusz dawnych bohaterow unoſi ſię nad *Włochami*, a krew ich płynie w żyłach prawdziwych *Włochow*. Wybieraycie między ſławą i hańbą. Przenieſiecież przyiaźń zmyśloną przemocy nad przyiaźń oyczyzny? Pomnieycie iż zemſta iey ieſt ſtraszną. Pamiętaycie na wasze żony, oycow, synow, i krewnych. Przychodźcie na nasze łono, ręce nasze są ku wam wyciągnięte, a serca was pragną.

z Raſtad dnia 17. Maja.

Zapewniaia, iż G. *Bernadotte* otrzymał żądane uwolnienie od urzędu Ambaſſadora. Dnia iutrzeyszego wyieżdża do *Strazburga* z Ob. *Godin* sekretarzem legacyi i swoią świtą.— Ob: *Treilhard* odebrał kuryera z wiadomością o swoiey nominacyi do Dyrektoryatu.

Dnia 18. Maja

Treilhard nowy Dyrektor wyieżdża do *Paryża* dnia iutrzeyszego z rana. Dla uniknienia okazałości przyięcia, nie na *Strazburg*, lecz na *Lauterburg* poiedzie. Towarzyszyć mu będzie sekretarz *Bertolio*.

Hrabia *de Cobenzl* odbywa konferencye dniem i nocą z miniſtrami *Pruſkiemi* i *Francuzkiemi*, równie iak z deputacyą Rzeszy. Jedyny punkt który pozoſtaie do ułatwienia, ieſt zburzenie fortecy *Erenbreitſteinu*. Mamy tu nadzieię, iż *Francuzi* cokolwiek od żądań swoich odſtąpią. Względem indemnizacyow, mówią, iż te maią iuż być ułożone między dworami *Pruſkim*, *Auſtryackim* i *Bawarſkim*, i że główne przeszkody do pokoiu są iuż znieſione.—*Buonaparte* poiechał do *Tulonu*. Flotta z którą ón iednak nie popłynie, ma wyiść na morze d. 15. Powiozł ón dla niey inſtrukcye ściągaiące ſię do bliższego iey przeznaczenia.

z Frankfortu dnia 18. Maja.

Oſtatnie gazety zawieraią w sobie całą osnowę obszernego *Conclusum*, które deputacya Rzeszy na dniu 14. t. m. uchwaliła. Deputacya przypomina w nim zasadę odſtąpienia lewego brzegu, i że na mocy tego prawy miał być wolnym od wszelkich pretensyow, i że sam *Ren* miał być wspólnym dla obydwóch narodow Ze wyspy na *Renie* są po większey części własnością osob partykularnych, iż Rzesza przez ich odſtąpienie, utraciłaby wiele na swoich związkach handlowych i gospodarſkich, i że gotowaby wreszcie odſtąpić tych wysp, które są bliższemi lewego brzegu, w tym celu przekłada potrzebę uſtanowienia śrzodkiem *Renu* idealney linii. Deputacya uważa być niemniey przykrym, odſtąpienie twierdzow *Kehl*, *Kaſſel*, 50. włok gruntu naprzeciwko *Huningi*, drogi do niey prowadzącey, wyſtawienie moſtu między nowym i ſtarym *Brisach*, i zburzenie twierdzy *Erenbreitſteinu*. Te odſtąpienia sprzeciwiałyby ſię bespieczeńſtwu prawego brzegu, któryby nieuſtannie był zagrożonym.

W dalszym ciągu rozwodzi ſię o prawie żeglugi na *Renie*, o kosztach na utrzymywanie tamow, o cłach, których równe dla obydwoch Narodow oznaczenie wielkim podpadałoby trudnościom. Lecz ponieważ ściſłe tych rzeczy roztrząsanie mogłoby ſpoźnić głowny obiekt pacyfikacyi, Deputacya Rzeszy proponuie, ażeby wszyſtkie punkta tyczące ſię żeglugi na *Renie*, drog nadbrzeżnych, utrzymywania tamow, opłaty cła, i określenie handlu, wſtrzymane zoſtało aż do zawarcia traktatu handlu i żeglugi, i ażeby tym czasem zoſtawić to wſzyſtko *in ſtatu quo*. Co do żądania Miniſtrow *Fraucuzkich*, ażeby na wſzyſtkich rzekach w *Ren* wpadaiących wolna była żegluga, Deputacya odpowiada, iż to nie do niey należy.

Względem zaś poſſeſſyow na lewym brzegu przez ſtan Rycerſki utraconych, i indemnizacyi za też possessye na prawym brzegu, Deputacya przekłada iż to są własności prywatne, nie należące do Rzeszy, iż szlachta udzielna nie ieſt iey ſtanem, nie ma głosu na powszechnych seymach ani w swoich cyrkułach, i że nie należą rownie do pokoiu, iak nienależały do woyny. Ta szlachta formuie dwa kantony, to ieſt wyższego i niższego *Renu*, obydwa maią swoie possessye na lewym brzegu. Kanton wyższego *Renu* kończy ſię przy *Rhein*, *Queich* i *Nahe*; Kanton niższego *Renu* rozciąga ſię od *Nahe* ku niższemu *Renowi*.

OBWIESZCZENIA

Folwarki i wſie do klucza Grzegorzewſkiego w Intendenturze Łęczyckiey ſytuowanego, należące, iako to: 1) Dzierżawa Grzegorzew, Przybyłow, Skobielice, Choyny, Kiełczewek, Jamy, Połomnica, Smardzewo, i Pieczew, cum attinentis et pertinentiis. 2) Dzierżawa dobr Boguszymce, z wszelkiemi użytkami, w anszlagu wyrażonemi. 3) Dzierżawa dobr Sdułow i Koczewa ze wszyſtkiemi przyległościami i należytościami, maią być na nowo na trzy lata od feſtu S. Troycy 1798. R. do tegoż święta w R. 1801. przez licytacyą w dzierżawę wypuſzczone, a to tym sposobem: iż dobra do dżierżawy Grzegorzewſkiey przyłączone, tak iak są ſub Nro. 1mo ſpecyfikowane, albo całkiem wypuszczone, alboliteż dobra Smardzewo i Pieczew do nich odłączone i osobno arędowane być mogą, co od życzenia większey liczby licytantow będzie zależało. Przeto termin teyże licytacyi na d. 19. Czewca r. b. w tuteyszey J. K. Mci Kamerze Woyſkowo-Ekonomiczney naznaczony zoſtał. Zaprasza ſię zatym dzierżawcow do dzierżawienia sposobnych, aby ſię w dniu przerzeczonym z rana o g. 9. w tuteyszym kraiowym collegii Pałacu znaydowali i offerta ſwoie podawali, zapewniaiąc ich oraz, iż tym, ktorzy kondycye założyć ſię maiące wypełnić zechcą, więcey daiącemi zoſtaną i bezpieczeńſtwo dać ſię maiące przyzwoicie okażą, dzierżawa im przyznaną (do naywyższey iednak approbacyi) i kontrakt z onemi zawartym zoſtanie.— Działo ſię w Warszawie d. 24. m. Maja 1798. r.

J. K. Mci Pruſs Południowych Woyſkowa i Ekonomiczna Kamera.

Podaie ſię do wiadomości, iż od S. Jana roku teraźnieyszego rożne Sklepy i Pomieszkania do Ekonomii Miaſta należące do naięcia są, iako to:— 1.) Pod ratuszem ſtarego miaſta rożne Sklepy.— 2.) W kamienicy przy nowo-mieyſkiey bramie pod Nr. 161. całe drugie piętro i na dole duża ſzynkownia.— 3.) Cała kamienica przy nowo-mieyſkiey bramie pod Nr. 164. będąca; niemniey i Sklep tamże.— 4.) W kamienicy przy nowo-mieyſkiey bramie pod Nr. 169. będącey całe 1wsze piętro.— 5. W kamienicy na rynku ſtarego miaſta pod Nr. 179. będącey na 1wszym piętrze 5. pokoi z kuchnią i piwnicą; iako też i całe 2gie piętro z kuchnią i piwnicą.— Chcący takowe naiąć, mogą ſię każdego czasu względem ceny komornego w Ekonomii mieyſkiey zainformować.

Piotrkow.— Królewſka Południowo-Pruſka Regencya tuteysza, Domoſtwo do massy konkursu tuteyszego Zyda Lewka Izraela w Piotrkowie w mieście Zydowſkim pod Nr. 48. pod Juryzdykcyą Juſtitz-Amtu Piotrkowſkiego będące, na 238. Talar: 1. denar fen: 4 4/5. otaxowane pod licytacyą poddała, i terminy do Licytacyi na Regencyi tuteyszey przed Deputatem Referend: Faltz na dzień 16. Kwietnia, na dzień 19. Maja zawsze o godzinie 9. rano; termin zaś peremptoryczny na dzień 20. Czerwca wyznaczone, z tym warunkiem, iż na oſtatnim terminie to Domoſtwo naywięcey daiącemu sprzedane zoſtanie, a na podaiącą poźniey wyższą cenę uważano nie będzie. Taxa tegoż Domoſtwa do Patentu Licytacyi przyłączona. Przy wyciśnieniu etc. Dnia 13go Lutego 1798.

Królewsko-Południowo-Pruska Regencya.

Dalszy ciąg Wypisu z Kſięgi naznaczonych dla Dóbr Ziemſkich i Duchownych w Powiecie Czerſkim *do urządzenia dzieła hipotycznego terminow.*

91 Ciołkowizna. 92 Gośniewice. 93 Lalki. Część A. 94—B. 95—C. 96 Oſtrołęka. 97 Pilica. 98 Wola Palczewſka. 99 Michałow gorny. 100 Michałow dolny i Zdroiki. (*Termin ſtawienia ſię na d. 15. Czerwca.*) 101 Rudawica. 102 Bończa. 103 Bonkowa wieś. 104 Palczew. 105 Folwark Załężczyzna z młynem. 106 Zaſtruże. 107 Lychanice z karczmą nad Pilicą. 108 Zawady. 109 Grzegorzowice. 110 Młyniſko. (*na dzień 16. Czerwca.*) 111 Opożdzew. 112 Olkara. 113 Brankow. 114 Wola Branecka. 115 Boglewice. 116 Annoſław. 117 Wola Boglewſka. 118 Oſiny. 119 Ryszki. 120 Rytomoczydła. (*na dzień 18. Czerwca.*) 121 Nowawieś. 122 Kabaika. 123 Miedzechow. 124 Czarna. 125 Dobryszew. 126 Słomczyn. 127 Turowſka Wulka. 128 Krobow. 129 Wola Krobowſka 130 Kącin. (*na dzień 19. Czerwca.*) 131 Kobylin. 132 Odrziwołek. 133 Liſſow i Liſſowek. 134 Folwark Skargow. 135 Wola Worowſka. 136 Głuchow. 137 Wola Koźmińſka. 138 Koźmin. 139 Zaleſie. 140 Łęgay. (*na dzień 21. Czerwca.*) 141 Bykowek. 142 Wysoczyn z karczmą Popas zwaną. 143 Uleniec. 144 Czekay. 145 Jeziora. 146 Nadołek. 147 Oſieczek. 148 Przykory. 149 Ciechlin. 150 Pniewy. A. (*na dzień 22. Czerwca.*) 151 Część w Pniewach. B. 152—C. 153—D. 154 Konie. 155 Jurki. 156 Zamłynie. 157 Wola Jurkowſka 158 Przeſławice. 159 Wilczydoł. 160 Wilczaruda. (*na dzień 23. Kwietnia.*) 161 Bełſk. 162 Maławieś. 163 Rośce. 164 Wola Pogroszewſka. 165 Wilcza góra. 166 Starawieś. 167 Bodzew. 168 Rosochow. 169 Sadków. A. 170 Dylew. (*na dzień 25. Czerwca.*) 171 Kozusaki. 172 Piekarty. 173 Lekarcice. 174 Sielce. 175 Dylewek. 176 Kozietuły. 177 Urzuty. 178 Olszamy. 179 Wysoka. 180 Strupiechow. (*na dzień 26. Czerwca.*) 181 Sanki. 182 Maławieś. 183 Rykały i Rudki. 184 Wyszoty. 185 Bieniędy. 186 Liſſow. 187 Bieykow. 188 Wola Bieykowſka. 189 Ługowa Wola. 190 Promna. (*na dzień 28. Czerwca.*) 191 Łaziſka. 192 Mała Zbrosza. 193 Falęcice. 194 Góra 195 Zaborow. 196 Wilczytarg. 197 Zaborowek. A. 198 Skorow. 199 Boruty. 200 Grotow dolny. (*na dzień 29. Czerwca.*) 201 Ociosały. 202 Kralka. 203 Widow. 204 Grotow górny. 205 Piekiełko. 206 Część w Kuſſach. A. 207—B. 208—C. 209—D. 210 Jaſieniec. (*na dzień 30. Czerwca.*) 211 Falęcin. 212 Przyłom. 213 Sikuty. 214 Zamoście mnieysze. 215 Miesy. 216 Czeſtoniew. 217 Siwow. 218 Część w Kociszewie. A. 219—B. 220—C. (*na dzień 2. Lipca.*) 221 Kurczowa wieś. 222 Pabierowice. 223 Olszamy. 224 Pitałow. 225 Warpęzy. 226 Polichno. 227 Jaſionna. 228 Część w Wierzchowiźnie. A. 229—B. 230 Łychow. Część. A. (*na dzień 3. Lipca.*) — (Reszta potym.)

Jego Cesarſka Mość nadgradzaiąc zaſługi i maiąc łaſkawy wzgląd na wiadomości w prawie publicznym i kraiowym Obywatela Gallicyiſkiego Jana *Spławſkiego*, który przedtym lat 8. urząd Adwokata w Trybunale Lwowſkim przykładnie sprawował, raczył mu konferować urząd Agenta nadwornego przy dworze tuteyszym, Króleſtw oboyga Gallicyi i Lodomeryi, o czym Obywatelow mieszkaiących na prowincyach a nawet tych, którzy lubo w kraiach ościennych mieszkaią, z racyi zaś maiątku w Gallicyach mianego, prawne tu intereſsa mieć mogą, uwiadomia ſię.

Kantor tey Gazety ieſt w Rynku Starego Miaſta, w kamienicy JP. Eberta, pod Nrem 65. na drugim piętrze. — Exemplarz groszy 20.